

Ἄλλὰ ῥῦσαι ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ πονηροῦ καὶ ἀπὸ τῶν ἑλλη-
νικῶν τῆς ἐν ἰσχύι πολιτικῆς ἐλευθεριῶν!

Ξένος, καλῶς τὸν τόπον γινώσκων, ἐρωτηθεὶς παρὰ τι-
νος συμπολίτου του περιγητοῦ περὶ τῆς ἐννοίας τῆς ἐκ
Πειριχίδος ἐρθουσιώδους ἐπὶ τοῦ λαοῦ δεξιώσεως τοῦ ἡγου-
μένου, ὠνόμασεν αὐτὴν ἀνευλαβῶς: une question de finances.

Θεοδώρου πρὸς Ἀλέξανδρον
περὶ ἡγουμενίας ἀντιπαραίνεσις.

Ἐν πολλοῖς μὲν, ὦ Ἀλέξανδρε, πολὺ ἀληθῶς διεστῶσας
εὐρήσομεν τὰς περὶ τῶν κοινῶν ἡμετέρων γνώμας· ἀλλ'
ἐπεὶ περὶ τῶν ἄλλων ἄλλοτ' ἔγνωσ' περικινέσαι μοι περὶ
τοῦ πῶς δεῖ τὸν ἀξιοῦντα πολιτικὴν ἡγουμενίαν πολιτεύε-
σθαι, ἐπίτρεψον καί μοι, καὶ τοι νεωτέρω, τὰς δε τὰς ὑπο-
θήκας ποιήσασθαι. Πεισθεῖσθ' ἂν ἐλπίζω ἐκ τούτων ἐτέρων
ὁδῶν τραπέσθαι, τῆς ἐφ' ἧς βραδίως ἀτέρμονος καὶ ὀλε-
θρίας τῆ πατρίδι ἀποδεικνυμένης.

Καὶ πρῶτον μὲν γίνωσκε, ὅτι τοὺς ἄρχοντας δεόν ὑπό-
δειγμα ἐκ τούτων ἀρετῆς καὶ χρηστότητος καὶ ἀληθείας καὶ
δικαιοσύνης τοῖς ἀρχομένοις παρέχειν·

Φιλεῖ γὰρ τὸ ἀρχόμενον τοῖς ἀρχουσι εἶπεσθαι,
ὡς φησιν ὁ ποιητής.

Ἄπεχε οὖν τοῦ ψεύδους καὶ τοῦ τοῖς πᾶσι τὰ πάντα
ὑπισχεῖσθαι καὶ μηδὲν πράττειν καὶ διὰ τοῦ ἀεὶ ἀεὶ ἀεὶ
ἡ ἀκρίβεια ὀφόμεθα ἐς αἰεὶ ἀνθρώπων τὴν ἐκ ἐλε-
σιν τῶν ὑπεσχημένων, μηδὲ ἀδικεῖ τὴν πολιτείαν τοῖς οἰ-
κείοις λυμάνεσθαι τὰ δημόσια ἐπιτρέπων καὶ τοῖς ἀπαι-
δεύτοις καὶ φαύλοις τὰ ὑπουργήματα καταθέμων.

Οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ τὸ τοῖς συγγενέσι καὶ τῷ θλακμηπόλῳ
Βασίλῃ καὶ τοῖς ἄλλοις οἰκέταις συγκυβερνᾶν καὶ ταῖς ἐπιθυ-
μίαις τούτων ὑπέκειν καὶ μηδὲν αὐτοβούλως πράττειν τῶν
δεόντων, τοῖς δὲ θρακυτέροις καὶ ὀχληροτέροις τῶν ἐντυγα-
νόντων ἐνδιδόναι, τοὺς σεμνοὺς καὶ χρηστοὺς παρορῶντα,
ἡγουμένων καὶ πολιτευτῶν καὶ ἐλευθέρων ἀνδρῶν ἀνάξιον.

Δεύτερον δὲ μὴ ἐπιλανθάνου, ὅτι τοῖς ἡγουμένοις οὐκ
ἐπιτέτραπται εἶπεσθαι τοῖς ἄλλοις, μηδὲ πρὸς τοὺς και-
ροὺς ἀρμόζειν τὰ ἐκ τῶν βουλευμάτων καὶ τῷ τοῦ ἱεροφάν-
του Ναστραχιδίου ὁμοιοῦσθαι κλιβάνῳ, ἀλλὰ τὴν τῶν ἰδίων
βουλευμάτων ἐπιδικᾶν ἐκτέλεσιν, ἐκποδῶν δεξιῶς τὰ ἐπι-
προσθῶντα κωλύματα ποιουμένοις. Ἄπρεπός δὲ καὶ πο-
λιτευτῶν σπουδαίων ἀνάξιον καὶ τὸ ἐπικρίνειν μὲν τὰς
τῶν ἀντιπάλων ἐπινοίας καὶ πράξεις, τὴν δ' ἀρχὴν ἀνα-
λαβόντα μὴ ἀναρεῖν αὐτάς, ἀλλὰ συνεχίζειν καὶ ἐπι-
τείνειν προφάσει μὲν παντοίας, ἔργῳ δ' ὅπως ἀρεστός
φανῆς τῇ Βουλῇ καὶ τῷ Δῆμῳ. Ἡγοῦ τὸ αὐλοκοπεῖν οὐχ
ἦσσαν τοῦ δημοκοπεῖν ὀλέθριον, ἀνδράσι δ' ἐλευθέροις καὶ
ἡγουμένοις ἴδιον τὸ μηδὲν κολακεῖν, μετὰ παρηγοίας δὲ
τῷ τε Ἡγεμόνι καὶ τῷ Δῆμῳ τὰ προσήκοντα περὶ τῶν κοι-
νῶν συμβουλεύειν. Μὴ τοίνυν τ' ἀρέσκοντα τούτοις λέγε,
ἀλλ' ἦν ἀντίθετον τῆς τούτων ἢ διαφορὸν ἔχεις γνώμην,
πειρῶ ὀρθοτέρων καὶ συμφερωτέρων καταδείξει· ἦν μὲν γὰρ

πεισῆς, μεγάλων δεινῶν τὴν πατρίδα ἀπαλλάξεις ἂν, ἦν δὲ
μὴ, πάντες θαυμάσουσί σου τὴν παρηγοίαν καὶ ὀρθοβουλίαν.
Μὴ ἐπαίρου ἐπὶ ταῖς ἐρημέροις πολιτικαῖς ἐπιτυχίαις ταῖς
μὴ μετὰ δόξης ἀληθοῦς κτωμέναις, μηδ' ἐπιγέλα τῶν ἀν-
τιπάλων ταῖς παρὰ λόγον ἀπὸ τῆς ἀρχῆς ἐκπτώσεσι· κοινὴ
γὰρ ἡ τύχη καὶ τὸ μέλλον ἀόρατον. Σκόπει δὲ μᾶλλον,
ὅπως μηδὲν πρῶτης ἀδοξίαν καὶ φόγον σοι φέρον.

Μὴ ἐπὶ ταῖς κακίαις καὶ ἀδυναμίαις τῶν συμπολιτευτῶν
τὴν σὴν ἰσχὴν στήριζε, μηδ' ἐπὶ τοῖς μηχανεύμασι τοῖς
βραχυκρίσι τριτηπίοις καλουμένοις ἀναπαύου, οὐδὲν γὰρ
ἀληθές ὄφελος, οὔτε στυγῆ, οὔτε τῆ πατρίδι οὕτω πολι-
τευόμενος κομιεῖ· καὶ γὰρ καὶ μυριάκις ἂν ἐπὶ τὴν ἀρχὴν
ἀνέλθης, τὴν μὲν δεξιότητα πάντες σου θαυμάσουσι, τὴν
δὲ δόξαν οὐδεὶς ἂν ζηλώσει, τὴν δὲ πόλιν ἐπὶ τῷ τυχεῖν
τοιούτου ἄρχοντος οὐδεὶς ἂν μκαρτίσειεν. Ἡγοῦ δὲ καὶ τὸ
τοὺς ἐκ τῶν ἄλλων φατριῶν αὐτομολοῦντας περὶ πολλοῦ
ποιεῖσθαι καὶ ἐν κρίσει μοίρα ἢ τοὺς ἀρίστους τῶν φί-
λων τιθέναι, ὅπως ταῖς ἐλπίσι ὅ,τι πλείονας τοιούτους
ἐκμαυλίσης, ἀθέμιτον καὶ ἄγνωμον καὶ ἀντιπολιτικόν, οὐ
γὰρ μόνον ἀναιρεῖ τὴν τῶν φατριῶν ἠθικὴν συνοχὴν καὶ
δύναμιν, τὴν πρὸς τοὺς ἡγουμένους πίστιν τῶν ὑπ' αὐτοῖς
τεταγμένων λυμάνομενον, ἀλλὰ καὶ τῶν πολιτευτῶν
δικαφείρει τὸ ἦθος, οὐ τοῖς ὁμογνώμοσι καὶ τοῖς ἐπ'
ἀρετῇ καὶ παιδείᾳ διαφέρουσιν, ἀλλὰ τοῖς πλειοδο-
τοῦσι παροτρῶνον συντάσσεισθαι. Οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ τῶν φί-
λων τοῖς δυσχεραίνουσιν ἐπὶ τοῖς κακῶς πεπραγμένοις καὶ
ἐλέγχουσι καὶ πυνθανομένοις τὰς αἰτίας μὴ τῷ περιαλήτῳ
«μὴ ἀπόλλυσο» αἰετοτε ἀποκρίνου, ἀλλὰ πειρῶ τὰ γενό-
μενα ἀνορθοῦν καὶ τοῦ ἀδὲς ἐξαμαρτεῖν οὐκ ἀνδρὸς σοφοῦ
μὴ ἐπιλαθόμενος σκόπει, ὅπως μὴ τοῖς αὐτοῖς παρηκτώ-
μασι ὑποπίπτων νέων ἐλέγχων καὶ ἐπιτιμήσεων ἀφορμὰς
παρέχης. Ἀσυμπαθῆς δ' ἔστιν ὅτε καὶ γελοῖος φα-
νείης ἐπὶ τῷ ἐπιδειξίαι εὐπροσηγορίαν τοῖς πᾶσι ὁμοίως
προσμειδίῳ καὶ προσφερόμενος καὶ τῆ αὐτῇ χρώμενος
γλώσση ἐν ταῖς πρὸς τοὺς φίλους ἐντεύξεσι καὶ τὴν βρα-
κόεντα Καρύστιον Προσκυνητην-Νικολῆ ἐν ἔσῃ τῷ μυρῶ-
ντι Λευκαδίῳ Ξενοφῶντι τιθέμενος μοίρα. Προσῆκει δὲ τοῖς
ἡγουμένοις μὴ μόνον περὶ τοῦ παρόντος μεριμνᾶν, ἀλλ' ἐκ
τοῦ παρεληλυθότος χρόνου τὰ τοῦ μέλλοντος ῥυθμίζειν,
μηδὲ λόγοις κλοῖς τὴν τῶν ἐνεστώτων παρηκτώτων κακίαν
συγκλύπτειν καὶ τῶν ἐκ τῆς ἰδίας ἀπρονοήσις δεινῶν
τὰς αἰτίας εἰς τοὺς ἀντιπάλους ἢ τοὺς καιροὺς ἀναφέρειν.
Φορτικὸν δ' ἡγοῦ καὶ οὐ πολὺ τοῦ γελοίου ἀπέχον καὶ τὸ
ὁσάκις ἂν ἐπὶ τὴν ἀρχὴν ἀνέλθης μηδὲν μὲν βέβαιον καὶ
σφῆς ἐπαγγέλλεσθαι, ἀλλ' αἰετοτε ἐπαναλαμβάνειν «Γι-
νώσκετε ἡμᾶς, καὶ ἡμεῖς ὑμᾶς γινώσκωμεν» καὶ «Ἡ ἡμε-
τέρη πολιτικὴ τυγχάνει ἀρχαία». Πειρῶ δὲ μᾶλλον πρά-
ξει μεγάλας καὶ ἐνδοξοὺς γνωστὸς καὶ δικαίως γενέ-
σθαι, οὐδὲν αὐτὸς περὶ σεκυτοῦ λέγων. Καὶ ταῦτα μὲν
περὶ ἡγουμενίας, πολιεῖ Ἀλέξανδρε, ἔχω σοι παρικινέσαι·
ἦν δὲ πεισθῶ, ὅτι οὐκ εἰς μάτην, οὐδ' ἐν ἀγνώφῳ ἀγρῶ τῶν
ἐμῶν μακρῶν μελετῶν ὁ κερπὸς ἐσπάρη, νέκεις σοι ὑποθή-
καις τὸν βίον καὶ τὴν πολιτείαν ἐπὶ τὸ βέλτιον ῥυθμίω.